

וְהָיָה, אִם שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אֲנִי
מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם, לֹא־הִבֵּה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
וּלְעַבְדוֹ, בְּכֹל לִבְבְּכֶם וּבְכֹל נַפְשְׁכֶם: וְנִתְּתִי
מִטֶּר אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה וּמְלַקֵּשׁ, וְאִסַּפְתִּי
דְגַנְךָ וְתִירְשֶׁךָ וְיִצְהַרְךָ: וְנִתְּתִי עֵשֶׂב בְּשֹׁדֶךָ
לְבַהֲמֹתֶיךָ, וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ: הֲשִׁמְרוּ לָכֶם פֶּן
יִסָּתֶה לִבְבְּכֶם, וְסָרְתֶם וְעַבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף יְהוָה בְּכֶם, וְעָצַר
אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר, וְהִאֲדָמָה לֹא תִתֵּן
אֶת יְבִילָהּ, וְאֲבַדְתֶּם מִהֲרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה,
אֲשֶׁר יְהוָה נָתַן לָכֶם: וְשִׁמְתֶם אֶת דְּבַרֵי אֱלֹהֵי עַל
לִבְבְּכֶם וְעַל נַפְשְׁכֶם, וְקִשְׁרְתֶם אֹתָם לְאוֹת עַל
יְדֵיכֶם, וְהָיוּ לְטוֹטְפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדַתֶּם אֹתָם
אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ, וּבְלִכְתְּךָ
בַּדֶּרֶךְ, וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וְכִתְבְתֶם עַל מְזוֹזוֹת
בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֵיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמִי בְנֵיכֶם
עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתִּיכֶם לֵאמֹר
לָהֶם, כִּי־מִי הַשָּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ:

SHEMÁ

Voi che vivete sicuri
Nelle vostre tiepide case
Voi che trovate tornando a sera
Il cibo caldo e visi amici:
Considerate se questo è un uomo,
Che lavora nel fango
Che non conosce pace
Che lotta per mezzo pane
Che muore per un sì o per un no.
Considerate se questa è una donna,
Senza capelli e senza nome
Senza più forza di ricordare
Vuoti gli occhi e freddo il grembo
Come una rana d'inverno.
Meditate che questo è stato:
Vi comando queste parole.
Scolpitele nel vostro cuore
Stando in casa andando per via,
Coricandovi alzandovi:
Ripetetele ai vostri figli.
O vi si sfaccia la casa,
La malattia vi impedisca,
I vostri nati torcano il viso da voi.

Primo Levi, *Se questo è un uomo*, Torino, Einaudi 1956.